

[Automatisk tekstet av Autotekst med NB Whisper. Kan inneholde feil.]

[SPEAKER\_01]

Hei og velkommen til denne podkasten.

Mitt navn er Kjersti Tharaldsen, og jeg jobber på Nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning, og kjent som Læringsmiljøsentret, ved Universitetet i Stavanger.

Denne podkasten er særlig beregna på deg som jobber som lærer på ungdomstrinnet, og som ønsker å vite mer om undervisningsopplegget ROBUST. Podkasten er likevel aktuell for andre som jobber i eller med skole.

Med meg i studio har jeg kollega dosent Pål Roland, som òg jobber ved Læringsmiljøsentret.

Og i dag skal vi snakke litt om hvordan ROBUST kan implementeres på en god måte.

Så fint at du ville delta på denne podkasten, Pål.

[SPEAKER\_00]

Jo, takk for det.

[SPEAKER\_01]

Du jobber jo med implementering.

Og jeg tenkte vi kunne begynne med at du sier litt om implementering.

Hva er egentlig implementering for noe, og hvorfor er det så viktig å fokusere på implementering når vi skal i gang med forskjellige tiltak?

[SPEAKER\_00]

Ja, altså implementering det er egentlig et stort og ganske komplisert tema. Men jeg skal prøve å forklare det med litt sånn enkle ord.

Og det handler sånn helt grunnleggende å omsette teori til praksis.

Og da tenker jeg kanskje i dette tilfellet først og fremst på ROBUST-teorien, som vi nå skal prøve å omforme til klasserommet, sånn at det treffer de elevene som går i den klassen.

Og det handler egentlig om flere nivåer, dette. Ikke sant?

For først skal vi lære vekk ROBUST til lærerne, sånn at de kan innholdet i teorien veldig godt.

Og så skal de på en måte prøve å bruke sin læring inn til elevene.

Og så skal elevene sjøl ta i bruk denne læringen.

Så det er liksom mange nivåer av læring her.

Men du spør òg noe som er et ganske interessant spørsmål.

Det er hvor viktig det er.

Og da kan jeg bare si at all forskning viser at hvis du ikke får til implementering, vil du ikke skape resultater.

Og det interessante her er jo at selv om ROBUST er et veldig godt endringsopplegg, så vil det ikke virke noen ting hvis det ikke blir implementert.

Da er vi inne i viktigheten.

Du skaper resultater gjennom å implementere.

Så selv de beste endringsforsøk, de vil strande hvis du ikke får til god implementeringskvalitet.

[SPEAKER\_01]

Så god implementering, det må til for at vi skal få disse tiltakene, eller her da, ROBUST da, til så godt som vi kan og som vi ønsker.

Ja.

[SPEAKER\_00]

Sånn at det faktisk virker.

For hvis du tenker ROBUST, så er selve innholdet i ROBUST.

For det er forskjellige innholdsdelene, og det kaller vi jo for kjernekomponenter.

De forskjellige innholdsdelene i ROBUST, de skal på en måte omsettes inn i den daglige praksis.

Og hvis vi ikke får til det, da har det ikke virka.

Men utgangspunktet, det vet vi er bra.

Så ROBUST, det kjenner vi jo til som et opplegg som er veldig godt forskningsbasert.

Gode teorier som ligger bak.

Og ROBUST handler liksom om hva du skal gjøre.

Beskrivelsen av de forskjellige kjernekomponentene, det er hva du skal gjøre.

Mens det som kanskje forskningen på implementering aller mest har fokus mot, det er hvordan du skal drive læringsprosessene.

Og da er du inne i implementeringskunnskap.

Det er mer hvordan du gjør det.

Og du må på en måte ha de to tankene i hodet samtidig når du driver endringer.

Både hva du skal gjøre, og hvordan du skal gjøre det.

[SPEAKER\_01]

Så spennende.

For nå snakker du jo egentlig, altså, både jeg og du er jo involvert i ROBUST, sant?

Altså jeg har jo hatt litt sånn med å gjøre med selve utviklingen, denne her hva-biten.

Og så kommer du sterkt inn på implementering.

Liksom hvordan.

I ROBUST så er det jo, du er litt inne på disse kjernekomponentene.

Vi har jo fem temaer i ROBUST.

Vi har sosiale relasjoner, oppmerksomhetstrening, problemløsning, følelser og lærende tankesett.

Og så har vi jo bygd opp hele ROBUST-pakken, hvis jeg skal kalle det det, med én videreutdanning for lærere.

Så de skal lære den første biten du snakket om, oss overføre til lærere.

Og så har du biten hvor det er selve undervisningsopplegget, hvor lærerne skal liksom inn i sine egne klasserom til sine elever og gjennomføre ROBUST.

Så vi snakker jo om et tiltak som skal gjennomføres av en vanlig lærer i et vanlig klasserom, som et universelt tiltak.

Altså inn i hele, hele miljøet, ikke sant?

Hva tenker du, da, kjennetegner ROBUST i en implementeringstankegang, gitt tematikken?

[SPEAKER\_00]

Ja, ROBUST er, det jo veldig knytta til livsmestring og det å håndtere seg sjøl, og òg håndtere samspillet med andre, hvordan du får til de viktige tingene her.

Så det er jo utrolig viktige deler i ROBUST som handler om å få til livet, rett og slett.

Og dette innebærer at vi lærer nye ting.

Og da er du inni hva egentlig er implementering.

Hvis du skal si det med et par ord, så er det å lære profesjonelt.

Og da tenker jeg lærerne først og fremst.  
For det, det handler litt om at du først lærer teoriene.  
Det er liksom steg én i implementering.  
Og det kan du for eksempel gjøre gjennom å lese, du kan lese fagstoff, eller du kan diskutere i grupper, eller litt sånn som vi har tenkt, å lage filmer.  
Så det er mange måter å få tilegna seg disse kjernekomponentene.  
Men så kommer nivå to, og det er hvordan du bruker den læringen inn i det daglige.  
Så egentlig er det liksom to nivåer i dette for læreren.  
Det første er å lære det skikkelig godt sjøl.  
Og andre nivået, det er å ta det i bruk.  
Og det er faktisk et lengre tiltak, rett og slett, å kunne ta det i bruk.

[SPEAKER\_01]

Ja, og når du sier ta det i bruk, da er det denne vanlige læreren?  
Som skal ta med seg det en har lært og jobbet med av teori på forskjellige måter inn i klasserommet og implementere ROBUST.  
Er det noe du tenker på, er det noen særtrekk ved å være ROBUST eller noe, så du tenker med ROBUST som bakteppe da, at en må være spesielt oppmerksomme på når en skal implementere dette tiltaket?

[SPEAKER\_00]

Ja, det kan egentlig være mange ting, men jeg kan bare trekke fram hvor gode kjernekomponenter det er i ROBUST.  
For de er så godt beskrevet.  
Og så vet vi at de er nyttige, sånn at det òg er en viktig sak.  
Men det handler, altså avgjørende viktig er å kunne sette seg inn godt i de kjernekomponentene.  
For du må på en måte kunne de sjøl for at du skal kunne lære de vekk til elevene.  
Så, helt avgjørende å ha et fokus på kjernekomponentene.  
Og så kommer du inn i et litt sånn annet tema som henger litt i sammen med kjernekomponentene.  
Og det er i hvilken grad du som lærer skal for eksempel sette i gang med tilpasning til lokale forhold.  
Og det går an å tenke seg at du kan gjøre det.  
Og da vil du sjøl liksom lage et eierforhold.  
Og du vil òg kunne bruke kreative ting som du sjøl finner opp.  
Men det er utrolig viktig at de endringene du gjør som tilpasning, at de henger sammen med den opprinnelige teorien.  
For ellers forsvinner på en måte kanskje innholdet i prosjektet.  
Så tilpasning, det er viktig å ha liksom kontroll over den, men samtidig viktig å tilby det.

[SPEAKER\_01]

Ja.  
Så på den ene siden åpne for at læreren kan, i større grad utøve et eierforhold gjennom å tilpasse, men samtidig være veldig bevisste på hvordan.  
Jeg hører litt implementeringstenkning har litt, det er mye sånn hvordan å tilpasse når du først gjør det.

[SPEAKER\_00]

Så du må balansere det sånn at tilpasningen, som det nesten alltid blir gjort når du gjør endringsforsøk, at de tilpasningene, at du passer på at de er

forankra i teori.

[SPEAKER\_01]

Klarer vi å komme på et eksempel på det fra ROBUST?

[SPEAKER\_00]

Det kan jo være at du, si at du jobber med følelser, som er et viktig tema i ROBUST.

Så kan det være at du finner på andre metoder enn det som er beskrevet i selve ROBUST.

Det er gitt mange eksempler på metoder.

Så prøver du en annen variant.

Da må du bare passe på at den andre metoden på en måte sikrer at innholdet kommer fram.

At du ikke mister innholdet.

For det er litt av faren med tilpasning, at du kan rett og slett miste kjernekomponentene.

Og da begynner det å bli litt mer komplisert, det hele.

[SPEAKER\_01]

Så jeg må være helt sikker på hva som er kjernekomponenten, og så må jeg være sikker på at den ivaretas gjennom en tilpasning.

[SPEAKER\_00]

Ja, det er helt riktig som du sier.

Og det viser jo hvor viktig det er å kunne disse kjernekomponentene godt, sånn at tilpasningen òg blir god.

[SPEAKER\_01]

Ja, nå skjønner jeg så godt det du sa innledningsvis, ikke sant, om at vi må jo ha det der første nivået av læring til lærerne.

Gjøre det skikkelig bra, få det til.

Sørge for at den overføringen av kjernekomponentene der skjer før det blir det neste leddet.

Stemmer.

Men òg hvis en som lærer, altså nå snakket jeg litt sånn om den vanlige lærer. Hvem er den, da?

Det vil vel være ulike personligheter i lærerne òg.

Hvordan skal en tenke når en snakker implementering, når det er forskjellige personer òg som skal ut og iverksette, implementere ROBUST.

[SPEAKER\_00]

Ja, det gjør jo alltid implementering utfordrende at du har med et mangfold mennesker å gjøre.

Det er litt det samme som eleven òg, som du skal på en måte treffe i et klasserom.

De òg vil jo være veldig forskjellige, ha et helt forskjellig utgangspunkt.

Men jeg tror at dette opplegget, ROBUST, for det første er det så godt forskningsbasert.

For det andre så tror jeg vi som jobber med det, ser hvor nyttig det er.

Og at det henger veldig sammen med livsmestring, som er en stor del av fagfornyelsen.

Så det er veldig mange grunner for å være motivert for dette.

Og da er du jo inni noe som er viktig.

Det er at de ulike lærerne, som er et mangfold av personer, hvis de viser motivasjon og engasjement, så har du allerede fått gått den viktige vei. Så det å skape motivasjon og engasjement, det er utrolig viktig i implementering.

Det er nesten avgjørende, vil jeg tenke, at de som deltar, er motivert.

[SPEAKER\_01]

Er det sånn å forstå da at faktisk en del av det du var inne på tidligere med eierforhold, det å få lov å gjøre litt tilpasninger, kan det bistå da i å motivere?

Hvis du, ja, er av dem som gjerne trenger å finne litt din egen vei inn i ROBUST-verden, for å si det sånn?

[SPEAKER\_00]

Ja, jeg tror det kan gi mye motivasjon at du kjenner et økt eierforhold.

Og vi kan jo kjenne litt på det sjøl og at når vi finner på ting sjøl, så kan kanskje motivasjonen stige, ikke sant?

Du kan bli mer indre motivert når du får jobba litt kreativt.

Og så henger det sammen med det vi sa tidligere, du må kjenne kjernekomponentene.

Og da er du inne i et viktig begrep i implementeringsteori, som vi kaller for trening.

Og det høres jo ut som det er litt idrett, men i denne sammenheng så er trening det samme som opplæring og øving.

Og det er to litt forskjellige ting.

Det ene handler om å lære selve kjernekomponentene.

Og det andre handler om å øve på det over tid.

Så de to tingene er veldig sentrale for å få resultater i ROBUST.

[SPEAKER\_01]

Så kjernekomponenten må vi øve på.

Og da kan jo det være muligheter i elevgruppa, kan det ikke det?

For jeg tenker litt på, du sier elevene og er forskjellige personligheter.

Altså som lærere, som oss alle, ikke sant?

Jeg tenker litt på det læringsmiljøet som ROBUST skal implementeres inn i da.

Det samspillet mellom elevene.

Er det noe læreren kan tenke på som kan være lurt å ta med seg der?

For eksempel hvordan kan elevgrupper brukes sånn at ROBUST får en sånn god ivaretagelse, og ROBUST-ideene vokser?

[SPEAKER\_00]

Ja, i klasseledelse, ja.

Jeg tror det blir ganske viktig hvordan du klarer å få elevene inn i medvirkning, og at de og på en måte klarer å jobbe med litt kreative ting og gi sitt bidrag inn i dette.

Så jeg tror det å skape motivasjon gjennom medvirkning, det vil være en smart vei, og og veldig i tråd med fagfornyelsen.

Så, men samtidig er klasseledelse, det er jo en kontekst for hvordan du skal få til et prosjekt som ROBUST.

Så det er viktig å ha god klasseledelse for at prosjektet skal bli best mulig implementert.

[SPEAKER\_01]

Så klasseledelse er og et viktig aspekt her.

[SPEAKER\_00]

Det òg er en del av dette.

[SPEAKER\_01]

Nettopp.

Og nå har vi liksom nevnt elever, og vi har nevnt lærere.

Men jeg tenker, ledelsen på skolen.

Er det noe de kan bistå med for å sørge for at ROBUST blir implementert på en god måte?

[SPEAKER\_00]

Det er viktig at du spør akkurat det spørsmålet.

Når du leser internasjonal implementeringsteori, så er liksom ledelse, det er beskrevet som en slags kritisk faktor for å få dette til.

Og hva kan de gjøre?

Jo, for eksempel så kan de fronte endringen, eller intervensjonen, som vi kaller det for.

De kan motivere.

De kan legge til rette for for eksempel å få tak i ressurser.

De kan støtte deltakerne.

Og de kan òg føre tilsyn.

Rett og slett se at de rette tingene foregår.

Så det er egentlig mange ting ledelse kan gjøre.

Så ledelse er veldig viktig i dette opplegget.

[SPEAKER\_01]

Så de kan òg bidra til god implementering av ROBUST, rett og slett?

[SPEAKER\_00]

Det er avgjørende viktig.

[SPEAKER\_01]

Avgjørende viktig.

Men når vi snakker om å få til en god implementering av ROBUST, i og med at vi snakker om det tiltaket nå, så har jeg bare så lyst til å spørre òg hva du ser for deg at kan hindre for god implementering av ROBUST?

Og hva eventuelt lærerne kan gjøre for å forebyggefor at det skjer?

Hva skal vi tenke før det hinderet kommer?

[SPEAKER\_00]

Ja, og det er òg et interessant tema i, det er noe som alle kjenner seg igjen i når du driver med implementering.

Og når du spør lærere for eksempel hvorfor de syns det er vanskelig å implementere endringer i skolen.

Så har de noen sånne faste ting som ofte kommer fram.

Det kan være for mange andre arbeidsoppgaver.

At de er inne i for mange endringsforsøk samtidig.

Det kan òg være en barriere.

Og ganske vanlig barriere, faktisk.

Så vi kaller hindringsmekanismer i denne sammenheng for barrierer.

Og åpenhet for nye ideer i personalet, det òg kan være en hindringsmekanisme.

Så innovasjonsvennlighet, det er på en måte det motsatte.

Det at du ønsker å gå inn i nye ting, lære nye ting.

Og så er det spesielt et tema jeg har lyst til å si kanskje helt til slutt på det spørsmålet.

Det er hvis du ikke jobber systematisk.

Så, det kommer ofte fram, de som mislykkes med implementering, så er det ofte mangel på systematikk.

At de klarer ikke å gjøre det systematisk nok.

Det kan for eksempel være at de dropper ut av noen timer.

At de ikke har fast opplegg.

At de ikke har planlagt det godt nok.

Det kan være mange ting.

Men det å tenke systematikk i dette, er en suksessfaktor hvis du får det til, og en risikofaktor hvis du bommer på det.

[SPEAKER\_01]

Jeg kom på nå når du snakket, så har jo vi i ROBUST et ønske om at det skal være en sånn ressursperson på skolene òg.

Den vil jo òg kunne være en sånn nøkkelperson når det gjelder å legge, sant, for det du snakker om nå, med barrierer, vil jo òg være at planen følges ikke sånn som de skal.

Og dette med at noen har et litt sånn ansvar for fremdrift og implementering.

[SPEAKER\_00]

Det vil være veldig bra at en på en måte holder i alle trådene, for det er mange tråder som slippes løs når du driver med implementering.

Så at noen har en slags oversikt over det og hjelper til systematikken, det tror jeg kan være en veldig fordel.

[SPEAKER\_01]

Så bra.

Vi skal avrunde, men før vi gjør det, så har jeg lyst til å spørre om du har noen gode råd når det gjelder implementering til lærerne.

Og du nevnte personalgrupper, andre av skolens ansatte, ledelsen har vi snakket om.

Men når de på en skole skal implementere ROBUST, hva gode råd kan du gi til de skolene som skal i gang med dette?

[SPEAKER\_00]

Ja, vi kunne egentlig snakket om det en hel dag, men jeg skal prøve å liksom sette lys på noe av det jeg tenker er aller viktigst.

Og jeg tenker spesielt på en ting som jeg nevnte, som handler om trening.

For det er ikke lett å bli god på noe hvis du ikke trener på det.

Og det betyr at du må legge motivasjonen inn i det, og være lojal.

I forhold til opplegget.

Så det er liksom det første rådet.

Det andre er, med en gang du er inne i læringsprosesser, f.eks.

foredrag og andre ting, prøv å tenke omsetning til praksis.

At du har denne konkrete tanken ... Hva skal jeg gjøre i mitt klasserom?

Det siste jeg har nevnt for deg flere ganger i dag, er tenk systematisk.

En del av det handler om å prøve å kartlegge hindringsmekanismene og prøve å redusere de mest mulig.

[SPEAKER\_01]

Veldig bra.

Takk skal du ha.

Jeg har lyst til å takke deg, Pål, for at du deltok her i dag.

Og en takk òg til deg som har lytta til denne podkasten.

Og hvis du har lyst til å vite mer om dagens tema, så kan du besøke Robust sin hjemmeside på [us.no](https://us.no), hvor du vil finne mye god informasjon.